

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Szak/20/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017201018
Dátum vydania rozhodnutia: 07.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017201018.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): B. K. A., nar. XX.XX.XXXX, štátneho príslušníka Pakistanskej islamskej republiky, miesto pobytu t.č. neznáme, zastúpeného Mgr. Jarmilou Karak Vargovou, advokátkou so sídlom Brečtanová 21, Bratislava, proti žalovanému: MV SR, Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície PZ Bratislava, o sídlom Hrobákova 44, Bratislava, v konaní o správnej žalobe vo veci zaistenia zo dňa 08.03.2017 voči rozhodnutiu žalovaného č. p.: PPZ-HCP-BA6-22-025/2017-AV zo dňa 30.01.2017, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sa/45/2017-40 zo dňa 29. decembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sa/45/2017-40 zo dňa 29. decembra 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA6-22-025/2017-AV zo dňa 30.01.2017 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) rozhodol o predĺžení zaistenia sťažovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 404/2011 Z.z.“).

Dňa 09.03.2017 bola Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) doručená žaloba sťažovateľa vo veci zaistenia voči preskúmanému rozhodnutiu, ktorou sa sťažovateľ domáhal jeho zrušenia a svojho prepustenia zo zaistenia. Žaloba bola zaevidovaná na krajskom súde pod sp. zn: 8Sa/15/2017. Krajský súd uznesením č.k. 8Sa/15/2017-21 zo dňa 21.03.2017 konanie zastavil z dôvodu § 99 ods. 1 písm. f) zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na obsah doručenej žaloby, v ktorej bol ako adresát uvedený: Krajský súd v Bratislave prostredníctvom MV SR, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície PZ Bratislava, Hrobákova 44, 852 42 Bratislava. Žalobca teda žalobu voči napadnutému rozhodnutiu vo veci svojho zaistenia podal a doručil priamo Krajskému súdu v Bratislave, a to i napriek skutočnosti, že v zmysle § 225 ods. 3 S.s.p. sa

takýto typ žaloby podáva (a teda doručuje) žalovanému. Krajský súd poznamenal, že zákonodarca týmto špeciálnym ustanovením zjavne sledoval zámer, aby bol žalovaný v čo najkratšom čase informovaný o podanej žalobe, a aby sa na čo najkratší čas eliminovala celková doba rozhodnutia o nej. Pre nedodržanie postupu podľa ust. § 225 ods. 3 S.s.p., súd konanie v zmysle ust. § 99 ods. 1 písm. f S.s.p. zastavil.

3. Na odvolanie žalobcu, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 20.06.2017, sp. zn. 10Szak/8/2017 napadnuté uznesenia krajského súdu po spojení vecí (č. k. 8Sa 15/2017-21 zo dňa 21.03.2017 a č. k. 8Sa 18/2017-24 zo dňa 22.03.2017) - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 10Szak 8/2017 zo dňa 19.06.2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia s poukazom na § 225 ods. 3 S.s.p. potvrdil, že žaloba sa síce podáva policajnému útvaru, ktorý vydal rozhodnutie, resp. rozhodol o zaistení, napriek tomu bolo neprípustné, aby súd v prípade nedodržania tejto požiadavky, konanie o správnej žalobe zastavil. Ustanovenie § 225 ods. 3 S.s.p. je potrebné vykladať v širších súvislostiach, ale nie neprípustné v neprospech žalobcu. Potom aj postup podľa ust. § 99 písm. f S.s.p. bol neprípustný. To, že Krajským súdom v Bratislave tvrdený nedostatok, spočívajúci v nepodaní žaloby žalovanému neexistoval, je zrejme aj z elektronického podania právnej zástupkyne žalobcu.

4. Na žiadosť krajského súdu zo dňa 18.08.2017, adresovanú žalovanému vo vzťahu k ďalšiemu procesnému postupu súdu, doručil žalovaný oznámenie, v ktorom uviedol, že žalobca bol spoločnou návratovou operáciou, organizovanou Gréckou republikou, dňa 19.07.2017 vyhostený do domovskej krajiny. Týmto postupom podľa krajského súdu zanikol účel zaistenia a odpadol dôvod na pokračovanie v konaní o žalobe proti rozhodnutiu Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava, č. p.: PPZ-HCP-BA-22-025/2017-AV zo dňa 30.01.2017 o zaistení, čo sa procesne premietlo do naplnenia hypotézy ust. § 99 písm. g/ S.s.p.. Nakoľko v preskúmvanej veci nejde o prípady ustanovené v písmenách c/ a d/ citovaného ustanovenia, krajský súd konanie zastavil.

5 Proti uzneseniu krajského súdu, uvedenému v záhlaví tohto rozhodnutia, sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t. j. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p., t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- nesprávne interpretoval ustanovenie § 99 písm. g) S.s.p. a nesprávne ho aplikoval na prípad sťažovateľa, nakoľko prepustenie zo zaistenia počas prebiehajúceho súdneho konania o preskúvanie zákonnosti rozhodnutia je bežnou okolnosťou a teda interpretácia krajského súdu by viedla k praktickej nemožnosti domáhať sa vyslovenia nezákonnosti rozhodnutia o zaistení, resp. o predĺžení zaistenia; -
- svojím výkladom znemožnil sťažovateľovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Ďalej sťažovateľ poukázal na to, že dôsledkom zrušenia preskúmvaného rozhodnutia nie je len jeho prepustenie zo zaistenia, ale aj konštatácia, že nezákonnosti s uvedením vád preskúmvaného rozhodnutia, s čím súvisia ďalšie práva cudzinca, ktoré by si bez takejto konštatácie nemohol uplatniť (napr. právo na odškodnenie z dôvodu nezákonnosti rozhodnutia).

Ďalej svoje argumenty podporil poukázaním na súčasnú právnu úpravu súdneho prieskumu rozhodnutí vo veciach zaistenia ako aj na dôvodovú správu k tejto právnej úprave, z ktorých vyplýva, že zákonodarca ráta s podobnou situáciou, t. j. že dôjde k prepusteniu cudzinca ešte pred rozhodnutím správneho súdu o správnej žalobe a preto zakotvil určenie nezákonnosti rozhodnutia vo veciach zaistenia ako spôsob rozhodnutia v obdobných prípadoch.

Záverom navrhol, aby kasačný súd napadnuté uznesenie krajského súdu aj s poukazom na judikatúru najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti sťažovateľa na výzvu krajského súdu nevyjadril.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ v skrátenej lehote včas (§ 443 ods. 2 písm. b/ S.s.p.) s prihladnutím na neformálnosť posudzovania kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Vzhľadom na podanie žalovaného zo dňa 30.08.2017, v ktorom tento oznámil, že sťažovateľ bol dňa 19.07.2017 vyhostený do domovskej krajiny spoločnou návratovou operáciou, organizovanou Gréckou republikou, (t. j. pred rozhodnutím o kasačnej sťažnosti), kasačný súd, aplikujúc ustanovenie § 458 ods. 2 S.s.p. veta za bodkočiarkou rozhodol bez uplatnenia lehoty vymedzenej v tomto ustanovení, bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.).

Sťažovateľ predovšetkým namietal nesprávnu interpretáciu ustanovenia § 99 písm. g) S.s.p. zo strany krajského súdu, keď tento po zistení, že sťažovateľ počas prebiehajúceho konania o podanej správnej žalobe nie je zaistený, konanie zastavil. K tomuto sťažnostnému bodu považuje kasačný súd za potrebné poukázať na článok 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) vyžaduje, aby každý jednotlivec v situácii, ktorú upravuje právo Európskej únie, mal právo na účinný opravný prostriedok a na spravodlivé, verejné prejednanie jeho záležitosti v primeranom čase. Rovnako článok 5 ods. 4 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách (ďalej len „Dohovor“) osobitne vyžaduje, že „každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadiť prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné“.

Podľa § 206 ods. 3 S.s.p. správny súd posudzuje správnu žalobu neformálne a nie je pri svojom rozhodovaní viazaný žalobnými bodmi.

Podľa § 221 ods. 1 S.s.p. žalobca sa môže správnu žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

Podľa § 230 ods. 1 S.s.p. ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa §221 ods. 1, rozsudkom podľa povahy veci

- a) zruší napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia a nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia,
- b) uloží žalobcovi po vykonanom dokazovaní miernejšie donucovacie opatrenie podľa osobitného predpisu, ktorým sa v plnom rozsahu nahrádza napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia, a nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia (plná jurisdikcia),
- c) zruší napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia, ak obsahovalo odstrániteľné vady, a vec vráti na ďalšie konanie žalovanému,
- d) určí, že napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia bolo nezákonné.

Účelom správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vo veciach zaistenia a dosiahnutie následného prepustenia zadržaného žalobcu (v predmetnom konaní sťažovateľa).

Z vyššie citovanej právnej úpravy je nepochybné, že v prípade ak správny súd koná o správnej žalobe podľa § 221 ods. 1 S.s.p. môže podľa povahy veci rozhodnúť štyrmi spôsobmi. Prvým je zrušenie preskúmaného rozhodnutia a nariadenie bezodkladného prepustenia žalobcu zo zaistenia. Druhým

spôsobom rozhodnutia je priame nahradenie preskúvaného rozhodnutia rozhodnutím správneho súdu o uložení miernejšieho donucovacieho opatrenia. Tretím spôsobom je zrušenie preskúvaného rozhodnutia a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie bez nariadenia bezodkladného prepustenia. Štvrtým spôsobom je určenie nezákonnosti preskúvaného rozhodnutia, ak žalobca bol po vykonanom zaistení ale ešte pred rozhodnutím správneho súdu zo zaistenia prepustený.

Možno teda konštatovať, že zákonodarca kládol dôraz na preskúvanie rozhodnutí vo veciach zaistenia a konštatovanie ich nezákonnosti aj po prípadnom prepustení žalobcu zo zaistenia. Aj keď je zjavné, že primárnym cieľom žalobcu v takomto konaní je nariadenie prepustenia, v prípade správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. sa tento domáha aj zrušenia rozhodnutia vo veciach zaistenia. Napokon z porovnania ustanovení § 221 ods.1 a ods. 2 S.s.p., podľa ktorého sa žalobca „môže správnu žalobou domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu“, vyplýva rozdiel v tom, čoho sa žalobca môže domáhať.

Z obsahu správnej žaloby, ktorú je s odkazom na ust. § 206 ods. 3 S.s.p. nutné posudzovať neformálne, vyplýva, že sťažovateľ sa domáhal zrušenia preskúvaného rozhodnutia a nariadenia jeho bezodkladného prepustenia a teda podal správnu žalobu podľa § 221 ods. 1 S.s.p. Správna žaloba bola doručená krajskému súdu dňa 20.03.2017, teda (vzhľadom na odpoveď žalovaného o vycestovaní sťažovateľa do krajiny pôvodu dňa 19.07.2017) v čase, kedy bol sťažovateľ zaistený. Je teda zjavné, že sťažovateľ sa v danom čase nemohol domáhať určenia nezákonnosti preskúvaného rozhodnutia, ale navrhol, aby krajský súd preskúvané rozhodnutie zrušil a nariadil jeho bezodkladné prepustenie.

18. I keď sa sťažovateľ v čase rozhodovania krajského súdu v zaistení už nenachádzal a tak odpadol dôvod pre nariadenie jeho bezodkladného prepustenia, vzhľadom na vyššie uvedené, pretrvávala legitímna požiadavka sťažovateľa o preskúvanie rozhodnutia o zaistení. Prepustením zo zaistenia sa v prípade správnej žaloby podľa § 221 ods. 1 S.s.p. síce vyčerpal predmet žaloby v časti dožadujúcej sa prepustenia, ale nie v časti dožadujúcej sa preskúmania rozhodnutia z hľadiska jeho zákonnosti a jeho zrušenia.

V danom prípade preto nebol dôvodný záver krajského súdu o odpadnutí dôvodu na preskúvanie napadnutého rozhodnutia žalovaného a teda aj o odpadnutí dôvodu na pokračovanie v súdnom konaní.

Kasačný súd na základe vyššie uvedených úvah konštatuje, že v konaní pred krajským súdom neboli splnené podmienky pre zastavenie konania podľa § 99 písm. g) S.s.p. a preto napadnuté uznesenie v zmysle § 462 ods. 1 v spojení s § 457 ods. 2 S.s.p. zrušil a vec vrátil na krajskému súdu na ďalšie konanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok n i e j e prípustný.